

underkastede. Ved „fast Hjem her i Riget“ maa vel forstaaes, at Vedkommende har erhvervet Borgervet i Staten, eller har erhvervet Grundejendom; men vi have mange af den Slags Folk, som baade ere blevne Borgere her i Kommunen og i andre af Landets Communer, og som have erhvervet Grundejendom, der dog ikke ere Vernepligten underkastede; vi have ligeledes Mange, der ere over 24 og 30 Aars Alderen, som ikke ere indførte i Forstærkningsrullen. Jeg vil derfor tillade mig at henstille til den ærede Justitsminister, om man ikke til tredie Behandling kunde faae en klarere Bestemmelse angaaende dette Udtryk, som ordret er optaget af det Lovforslag, som i 1844 blev forelagt Provinsstafstænderne; men da betød det noget ganske Andet, thi dengang var der kun Tale om, at de i Ulandet fødte Drengbørn, som kom her til, skulde være Vernepligten underkastede ligesom Landets egne Børn, og dert kan jeg finde noget mere Rimeligt, da saadanne i Ulandet fødte Drengbørn vore sammen med Nationen saaledes, at de gaae op i den; men det er ingenlunde Tilfældet med de Mand, der indvandre her i Landet, thi det kan godt være, at disse kun faae i Stænde at domiciliere her for en kort Tid, og derfor kan man ikke paa den Maade fortolke Bestemmelsen om dem og sige, at de skulle være Vernepligten underkastede. Jeg troer ikke, at noget Saadant eksisterer i andre Landes Udskrivningslove; der blive de Fremmede virkelig ikke udskrivne til Soldat.

Justitsministeren: Jeg troer, det vil være ganske ugjortligt at finde noget Udtryk, der mere stærkt vil kunne betegne det, som man har villet udtrykke her i Lovens end netop Udtrykket „fast Hjem“; det ligger ganske vist, som den ærede Rigsdagsmand bemærkede i Sagens Natur, at det er ønskeligt at kunne faae en fastere Bestemmelse; men jeg troer ogsaa paa den anden Side, at det er ganske afgjort, at den skarpe Udtryksmaade for det, man her vil betegne, ikke let lader sig tænke. Disse Ord „fast Hjem“ er Noget, som ikke alene kommer til at gjøre sig gjældende i Lovgivning af den Natur, men det er Noget, som gaar gennem alle Love, hvor der er Spørgsmaal om at knytte faste Bestemmelser

til det Domicil, som Vedkommende have taget paa et eller andet Sted. Det, som betegner et „fast Hjem“, er at Vedkommende har taget sit Ophold der med den Hensigt fremdeles at blive der; om dette „fremdeles“ skal begrænses lidt mere eller lidt mindre, kan umuligt bestemmes ved almindelige Regler. Jeg troer ogsaa, at en nærmere Betragtning af Paragraphens følgende Indhold vil fjerne nogle af de Betænklichkeiten, som i Virkeligheden ville kunne opstaae naar et ganske enkelt Tilfælde af den Art foreligger; thi det vil kun være i enkelte Tilfælde, hvor Spørgsmaalet stilles paa Spidsen, at Afgjørelsen kan falde vanskelig, og kun forsaavidt et undersaatligt Forhold til en fremmed Magt finder Sted, kan den fremstaae Spørgsmaal af den Art. Har den Vedkommende nedsat sig her og gjort det med det faste Forsæt fremdeles at blive her, og er det givet, at han ikke staaer i et undersaatligt Forhold til en anden Stat, troer jeg, at Sagen dermed er afgjort. Netop den Tvivl, den ærede Rigsdagsmand opfattede, og som har bragt mig til at søge et Støttepunkt i en senere Bestemmelse angaaende det undersaatlige Forhold, er for mig en forøget Tilskyndelse til at anbefale det ærede Thing at vedtage Regeringens Medaction, og jeg gjør det med saa megen større Fortrustning, som det efter de Aftaler, der ere komne fra den ærede Ordfører og ligeledes fra en anden Side, vistnok dog maae ansees for rettest at vedtage Regeringens Medaction fremfor den, der er foreslaaet af Udvalgets Fleertal.

Formanden: Rigsdagsmanden for Hølsb. Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Scherning: Jeg foreslår Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Bornholms 2den Valgkreds har Ordet.

Dan: Der blev af en foregaaende æret Tale, som det forekom mig i Forbigaaende, fremsat det Spørgsmaal, om det maatte være nødvendigt, at Christiansø udtrykkelig blev nævnt i den Deel af Lovforslaget, som har Hensyn til Bornholm. Uagtet dette Spørgsmaals Af-